

אייל צור ז"ל – היותנו תנועה שומרת חיים

מטרות:

1. החניכים יבחרו לקחת על עצמם את האחריות להפוך את התנועה לדגל בנושא שמירת החיים
2. החניכים יכירו את אסון הטרקטור ואת ויכאבו את התאונה שאירעה בתנועתנו.

מהלך:

1. היכרות עם הסיפור – מספרים את סיפור התאונה של אייל צור ז"ל

אייל צור ז"ל היה קומונר בקן בורוכוב בשנת 2000. בזמן פירוק של חג המעלות הוא ישן בתוך שק שינה בשטח ונדרס ע"י טרקטור שביצע עבודות בשטח.

2. קוראים את דבריו של רותם זהבי

3. דיון:

- אתם מסכימים עם רותם זהבי? האם בזמן התחנכותכם בתנועה הרגשתם ששמירת החיים הוא ערך מרכזי בה? תנו דוגמאות.
- איך תנועה יכולה להפוך את עצמה לסמל בתחומי שמירת החיים?

4. קוראים את הפלקט שהופק לזכרו של אייל צור ז"ל.

- איך אפשר להפוך את כל חברי התנועה לנושאי הדגל?
- במה אתם באופן אישי צריכים להשקיע יותר?

5. סיכום

- התנועה הייתה מפותחת בתחומי שמירת החיים גם לפני האסון שאירע בקן בורוכוב. אבל לאחר האסון הנורא שקרה, הפך ערך שמירת החיים לבלתי מתפשר בכל המערכות ובזרם הדם של התנועה.
- כתנועה שמבוססת על קוד של הדרכה ואמון, עלינו להכריע יום ביומו שזהו ערך שעלינו לשאת בכל מקום והחלטה שאנחנו מקבלים.

דברים לזכרו של איל צור ז"ל

כתב: חתם זהבי, ממונה בטיחות ארצי במשרד החינוך

אחת השאלות הגדולות שעם ישראל התלבט בה משחר קיומו הוא עניין הסבל בעולם. שאלה זו עולה כל פעם מחדש כאשר נופל על משפחה או קהילה אסון בו היא מאבדת את אחד מבניה. כשאנו חותרים לחוף מבטחים אנו חשים לפתע עולם מתפרק שסוע ומלא בייסורים כאשר מקבלים אנו את בשורת האיוב. אנו מבקשים מענה לחידת פלאים של הסבל האנושי המשתלט עלינו ואנו חשים חסרי אונים.

כיצד ניתן להתמודד עם אסון כבד של אובדן, תסכול, עצב וייסורים? אני מבקש במילים קצרות אלו לתאר לכם את נקודת מבטי הצנועה והמהססת, מתוך תחושת שותפות לכאב הרב שהולם בליבותיהם של ההורים, המשפחה והתנועה כולה. כיצד אני תופס את התהליך שעבר על התנועה מאז אותו אסון נורא שפקד וזעזע את כולנו.

קיום גורלי זהו הקיום מאונס, בבחינת "על כרחך את חי", קיום בשרשרת חיים שבו אדם חי במציאות, הוא הולך בדרכו ומתוך סביבת חייו הוא מגיע אל מחוזות חפצו, והוא נקלע בחייו אל חברים, תנועת נוער ופעילות שהיא חלק מעולם הווייתו. כך מתנהלת השגרה כאשר בתוכה ישנם הצלחות וכישלונות, ולעיתים רחוקות גם אירועי בטיחות קשים כפי שהתרחשו באירוע של אייל צור ז"ל. תנועת הנוער העובד לא טשטשה את עובדת הכישלון באותו אירוע, היא לא חיפתה על מחדלים. האסון התרחש והוא עובדה קיימת ואין להכחיש. תפיסת עולמה של התנועה לא הרפתה לרגע והיא התבוננה לתוך הסבל והטעויות בעיניים פקוחות, גם אם ראתה חלקים שהיו תלויים באחרים ולא בה, היא לא הסתירה את הדרמה הכבירה והחודרת לתוך כשלונו של האסון ולחביון הסבל כולו. את התשובה לסבל ולכאב, הפנתה תנועת הנוער העובד לקיום ייעודי. מתוך הסבל והייסורים, חשה התנועה את תחושת הייחוד והסגולה ואימצה את המשפט הייעודי: "על כורחך אתה נולד ועל כורחך אתה מת, אבל ברצונך החופשי אתה חי".

התנועה לקחה על עצמה ליצור תנועה חדשה, תנועה אחרת, להטביע נורמות אחרות, ולהפוך את הגורל העצוב של האסון, לברית יעוד הבוחרת בקיום של תנועה חיה שוקקת חיים ומקצועית. תנועת הנוער העובד כבשה את מרחב הפעילות שלה מחדש והחלה להטביע בו נורמות חדשות של ניהול סיכונים, ניהול בטיחות, הכשרות מדריכים, מרכז בטיחות בקנה מידה לאומי. זו תשובתה של התנועה לטהר את הרוח הרעה, לנקות את הנורמות הפסולות, להרחיב את האופק של הפעילות התנועתית. הייסורים והאבל על אייל, יצרו והצמיחו חזון בטיחות חדש, תפיסת עולם של תודעה לשמירת חיים, לקיום חדש, הם הביאו את התנועה לחשבון נפש ולדרך חדשה. כך הפכו הייסורים והמשבר העמוק של התנועה לתביעה בלתי מתפשרת של הליכה למקום מקצועי, כך הפכה חווית הכישלון להתגייסות כללית של בוגרים ומנהיגי התנועה להוביל פעילות תנועתית חדשה מתוך בחירה, מתוך לימוד מעמיק והכוונה מקצועית אחרת, מתוך הרצון לשנות את התודעה וליישם תפיסת אחריות מקצועית חדשה. כך הונצח זכרו של אייל והפך לשמה של תנועה שהיא סמל ומופת לניהול פעילות מקצועית אשר אנו במשרד החינוך רואים בה את ספינת הדגל בכל תחומי הפעילות של מפעלי תנועות הנוער.

יהי זכרו ברוך.

"נשבעים לחיים!" "שמירת החיים"

"לב לבה של הרשלנות אינו במחשבה "רעה" (המצטרפת למעשה "רע"), אלא דווקא חוסר המחשבה מקום בו החוק מצפה לקיומו של ז.
העבירה היא בכך שלא עברה במוחו של הנאשם מחשבה כאשר במוחו של האדם הסביר היתה עוברת מחשבה, והיא ציפית נזק העשוי להיגרם לאחר עקב מעשהו או סחדלו"
כבוד השופטת דורנר

ואלו עשרת הדברים החשובים ביותר ב"שמירה על החיים":

1. קיימת לנו חובה מוסרית, לשמירת חיי חניכינו, עלינו לעשות את המרב במקסימום האהבה!
2. תכנון מדוקדק, ירידה לפרטים, לימוד מקרים ותגובות, שיגרה וחרום.
3. הגדרה וחיודוד תפקידים, סמכויות, "גבולות גזרה", תחומי אחריות.
4. התדרוכים לחניכים ולממלאי התפקידים! חובתנו **להזהיר, להנחות ולודא** שההנחיות מתמלאות!
5. חובתנו לקיים "תחקיר ממונה" לפני היציאה.
6. חובתנו לנהל סיכונים, לשקול האם נכון לקיים או אולי לבטל!
7. לקיים סקר בטיחות וביטחון... בסניף, בבית, במועדון, בקן, בחצר, באוטובוס, במסלול, בחניון ובמחנה.
8. חובתנו לעדכן בזמן אמת! בחירום עלינו למנוע ולא לאפשר הידרדרות במצב!
9. עלינו להכיר מי הם חניכינו (בעייתיהם, רגישותם, מחלותיהם) כמה הם מונים, לדאוג לספור ולבדוק נוכחות בכל שינוי מצב במהלך הפעילות.
10. נציית כולנו לחוק! לחזור מנכ"ל משרד החינוך, לנהלים, לפרסומי פורום לקחים ולהנחיות התנועה.

נהיה כולנו מיומנים! נדאג להשתפר, להשתלם, ללמוד מטעויות ולהפיק לקחים.

כאמור אלו המרכזיים והחשובים, פירוט של התחומים ונוספים תפגשו בחוברת זאת. בבניית החוברת הסתמכנו על ניסיונו ועל סיכומים ולקחים מפעילותנו רבת השנים בתנועה. בנוסף הסתמכנו כמובן על חוזר מנכ"ל משרד החינוך. הצלחנו, לא בקלות, לתמצת ממאות עמודי הנהלים חוברות ותדרוכים, את העיקר, השכיח והיום יומי. הקפדנו להשתמש בשפה פשוטה וברורה. תקנת חוזרי מנכ"ל עבורנו הם חוק! עלינו ללמוד אותם, להפנות אליהם בעת הצורך ולאמץ אותם ככתבם וברוחם. חוברת זו היא תמצית חשובה ביותר!

**מטה שמירת החיים
מרחב חיים**